

Департамент культури, туризму, національностей і релігій
Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад "Запорізька обласна бібліотека
для дітей "Юний читач" Запорізької обласної ради

Козацький Дюма

*До 100-річчя до дня народження українського письменника,
автора пригодницьких та історичних творів
Володимира Кириловича Малика*

Інформаційно-методичний матеріал

Запоріжжя
2021

Козацький Дюма: До 100-річчя від дня народження українського письменника, автора пригодницьких та історичних творів Володимира Кириловича Малика / Інформаційно-методичний матеріал / укладач Н. Кіслун; Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач". – Запоріжжя, 2021. – 20 с.

Методичний матеріал містить сценарії заходів для читачів різних вікових категорій, метою яких є популяризація творчості Володимира Малика серед дітей. Розрахований на бібліотечних фахівців та широке коло читачів.

Укладач

Наталя КІСЛУН

Редагування
та комп'ютерна верстка

Людмила ВЕСЕЛОВА

Відповідальний за випуск

Лариса ДАНИЛОВА

Тягаря слави і досі не відчуваю.
Та це мені і не потрібно.
Аби лише видавали мене і читали –
і це, в якійсь мірі, допомогло
духовному відродженню
нашого затурканого народу.
А для мене – це головне.

Володимир Малик

2021 рік багатий на літературні ювілеї. Серед плеяди яскравих особистостей особливим світлом сяє постать видатного письменника, історика, критика, вчителя і просто навдивовижу доброї і порядної людини Володимира Кириловича Малика. Твори Володимира Малика часто порівнюють з кращими романами Ж. Верна, А. Дюма, Г. Сенкевича. А деякі з них, на думку літературознавців, навіть перевершують їх. Письменник Борис Чайковський говорив про унікальні творіння Малика так: "Вони заворожують чудовими і чарівними подорожами з країни в країну, з епохи в епоху, змушують радіти і ридати, любити і ненавидіти, переживати, як свої власні, негаразди і перемоги героїв".

До 100-ї річниці від дня народження письменника пропонуємо фаховим працівникам бібліотек для дітей області широко популяризувати творчу спадщину митця через організацію книжкових виставок: **виставки-портрету "Незабутній Володимир Малик"**, **виставки-занурення в епоху "Володимир Малик – літописець української історії"**, **виставки-інсталяції "І оживуть історії рядки"**, **книжкового бібліоколажу "Епічне полотно історії від Володимира Малика"** тощо.

Популяризації творчості талановитого письменника сприятиме і проведення бібліотечних заходів, таких як: **літературні вечори-портрети, вечори-спомини, літературно-художні вернісажі, історико-літературні вікторини, брейн-ринги, історико-літературні подорожі, літературні дос'є-презентації, історичні квести "І книги – журавлями по світах", "Вітчизни гідний син", "Горить свіча пам'яті", "Слово Володимира Малика у просторі часу", "Уроки Володимира Малика", "З любові й муки народжений...", "Словом щирим, полум'яним", "На буйних вітрах історії", "Володимир Малик – майстер історичного роману", "Любив і вчив любити Вітчизну"** тощо.

Пропонуємо вашій увазі кілька сценаріїв заходів, присвячених життєвому і творчому шляху Володимира Малика, які допоможуть бібліотекареві розкрити дітям всю велич і могутність таланту видатного українського письменника.

Літературне дос'є-презентація "Любив і вчив любити Вітчизну"

(орієнтовний сценарій)

Обладнання: фліпчарт та мультимедійна установка для демонстрації світлин автора, його книжок та ілюстрацій до них. Бажано оформити книжкову виставку, цитатою до якої взяти слова письменника: "Всі свої найголовніші твори я писав з однією метою – виправити духовний хребет нашого народу", а також підготувати мультимедійну презентацію, використати записи пісень. Показ мультимедійної презентації проходить паралельно з заходом. Захід складається з двох частин-сторінок.

Частина перша "Життєві шляхи"

Перший ведучий: "Вітчизни гідний син", "Майстер літературного цеху", "Невтомний трудівник", "Козацький Дюма" – це неповний перелік епітетів, якими нагороджували журналісти, письменники, друзі та просто приятелі Володимира Кириловича Малика, відомого українського письменника, автора пригодницьких та історичних творів.

Другий ведучий: В літературу приходять по-різному. Володимир Малик увійшов до неї за якихось півгодини. А сталося це так... Одного сонячного червневого дня 1956 року в приміщення редакції видавництва "Молодь" увійшов стрункий чоловік і відрекомендувався: "Володимир Сиченко – поет із Лубен". Богдана Чайковського, який тоді завідував відділом літератури для дітей, приємно вразила стримано-ввічлива манера говорити невідомого поета і чітка, як у вчителя, дикція. Поет поклав перед Чайковським два учнівських зошити в клітинку. Той пробіг очима один зошит і сказав, що таких поезій у них достатньо. Коли ж видавець почав читати другий зошит, то незчувся, як перегорнув останню сторінку...

Перший ведучий: "А це ми надрукуємо. Тільки чомусь тут підпис – Володимир Малик", – спитав Чайковський. І тоді розповів Володимир Кирилович, як він придбав собі такий псевдонім. Прізвище у нього якесь "шипляче", та й поетів на "-енко" дуже багато. Дружина, коли проводжала його у видавництво, порекомендувала взяти за псевдонім її дівоче прізвище, мовляв, із ним йому неодмінно пощастить. Так і сталося. 1957 року побачила світ поема-казка Володимира Малика "Журавлі-журавлики". І вже трохи згодом Борис Чайковський скаже, що це письменник, що "...заворожує чудовими й чарівними мандрями з країни в країну, з епохи в епоху, примушує радіти і ридати, любити і ненавидіти, переживати, як власні, знегоди й перемоги героїв".

Другий ведучий: Так, вже протягом багатьох десятиліть твори Володимира Малика з захопленням читають і діти, і молодь, і дорослі. А народився Володимир Кирилович Малик 21 лютого 1921 року в селі Новосілки Макарівського району на Київщині в селянській родині. В сусідньому селі Ясногородці закінчив середню школу, а в 1938 році вступив на філологічний факультет Київського державного університету. Навчаючись, відвідував студентський літературний гурток, яким керував відомий поет Абрам Кацнельсон. У 1940 році ім'я Володимира Малика вперше з'явилося на

сторінках літературного часопису, а весною наступного року Андрій Малишко взяв для друку добірку поезій талановитого початківця.

Перший ведучий: Усі плани обірвала війна. Вчорашній студент став ополченцем. Разом з товаришами він будує оборонні об'єкти під Києвом, потім під Харковом, де й потрапляє у вороже оточення. Поранений, розбитий малярією, пробує перейти лінію фронту, але це йому не вдається. Тоді проривається до партизанів, ховаючись у воронках від бомб, перебуваючи холодні ночі в заметених снігом скирдах і долаючи всього по кілька кілометрів за день. Наприкінці грудня 1941 року йому таки вдається дістатися рідних Новосілок. Проте, навесні 1942 року Володимир потрапляє до рук жандармерії. Його вивозять в Німеччину, до Тюрінгії. По дорозі на німецьку каторгу хлопець намагався втекти, але – не судилося. Майже три роки Володимир відмучився у фашистських концтаборах. І ось у квітні 1945-го, нарешті – визволення. Але попереду нове випробування – півроку, тепер вже радянського, "фільтраційного" концтабору.

Другий ведучий: Потому, вже в мирний час, Володимир Кирилович працював вчителем української мови і літератури, одночасно продовжуючи навчання в університеті. Спочатку вчителював на Київщині, потім у Лубнах на Полтавщині, аж поки не присвятив себе письменницькій діяльності. Саме такий стрімкий життєвий калейдоскоп вплинув на світосприйняття письменника Володимира Малика, вплинув на усвідомлення ним духовних цінностей як найголовніших життєвих констант, що знайшло безпосереднє відображення в його літературній творчості.

Перший ведучий: Володимир Малик був зразковим сім'янином та гарним і люблячим батьком. Однак, оглядаючись на своє життя, він мимоволі відчував жаль за тим, "... що народився в нашій країні в ХХ столітті". Та поряд із цими міркуваннями є інший висновок (*цитата на екрані*): **"Життя було нелегке. Зробив небагато, міг значно більше. Та все ж моя літературна доля щаслива і мене читають. І це – головне..."**.

Другий ведучий: Останні роки життя письменника супроводжувалися хворобами, розчаруваннями, маленькими втіхами, родинними і літературними, і молитвами за майбутнє України (*цитата на екрані*): **"Сил немає. Нічого вже мені не треба – лише швидкої, легкої смерті, вільної України та щастя дітям і онукам. Дай, Боже!"**. Помер Володимир Кирилович 31 серпня 1998 року, похований у Лубнах.

Частина друга "Творчі шляхи"

На екрані цитата письменника: "Історія – це застигле, давно відшуміле життя. Багатьом воно здається мертвим. А для мене – ні. Бо я знаю історію, і вона для мене, мов жива". Далі, демонструються обкладинки книжок автора, про які розповідає ведучий.

Перший ведучий: Як ми вже говорили, свою літературну діяльність Володимир Малик почав як дитячий письменник віршованою історичною казкою "Журавлі-журавлики", яка вийшла друком 1957 року і розповідала про часи турецько-татарських набігів на Україну. Отож з самого початку літературного шляху, працюючи в жанрі літературної казки, адресованої дітям молодшого шкільного віку, письменник обрав історичне спрямування літературної творчості. Рішення письменника спробувати себе в жанрі казки, історичної легенди було цілком умотивоване. "Адже, в історії рідної землі було чимало трагічних сторінок, розповідаючи про які, можна було б сказати і про те, про що мовчали "співці щасливої доби", не розповідали шкільні підручники", – говорив письменник. Відповідно, жанр казки, у якому почав працювати Володимир Малик, ніс у собі великий виховний і культурологічний потенціал і давав змогу автору реалізувати поставлену мету, не привертаючи до себе зайвої уваги "компетентних органів". Дебютну книгу відразу помітили і з задоволенням прочитали не тільки діти, а й дорослі. В цей же час Володимир Малик глибоко знайомиться з історичною літературою, засиджується в архівах, виїжджає на місця, де колись жили герої його майбутніх книжок – на Поділля, в гості до нащадків Кармалюка; в Карпати, до спадкоємців Довбушевих традицій; збирає народні перекази. І починають одна за одною виходити з-під його пера казки-легенди для молодших читачів: "Чарівний перстень" про Олексу Довбуша, "Месник із лісу" про Устима Кармалюка, "Червона троянда" про хлопця-партизана Василька, "Микита Кожум'яка" про захисників стародавнього Києва. Є в нашій історії багато славетних героїчних подій та імен. Одна з таких – оборона Києва в грудні 1240 року від незчисленних орд Батия, яку очолював воєвода Дмитро. Саме цим подіям присвятив письменник свою героїчну поему "Воєвода Дмитро". Слід зазначити, що кожна нова книга Володимира Малика прихильно сприймається вдячним читачем.

Другий ведучий: Згодом письменник починає не менш успішно працювати і в галузі прози. Тематика його творів є досить різноманітною і адресована вже дітям більш старшого віку. Так, повість "Чорний екватор", що вийшла друком 1960 року, розповідає про повстання пригнобленого народу Кенії проти англійських колонізаторів у 1952 – 1956 роках. Не менше попередньої книги юних читачів полонила і гостросюжетна повість "Новачок", що з'явилась 1965 року. Згодом (1975 р.) з'являється повість "Слід веде до моря", присвячена сучасній школі, але теж пов'язана з історією, бо розповідає про пригоди семикласників однієї зі шкіл на березі Дніпровського моря. Одного разу діти перепливають на острів, де в руїнах старовинного замку щось шукають двоє злочинців. Як виявилось потім, вони приховали там коштовні археологічні знахідки і намагалися їх привласнити. Зазнавши небезпечних пригод, діти допомагають дорослим знешкодити злочинців. Повість "Двоє над прірвою" вийшла 1983 року і розповідала про героїчну боротьбу молоді в роки Другої Світової війни проти німецько-фашистських окупантів, а історичне

оповідання "Дві перемоги" розкривало сторінки боротьби українських козаків проти польської шляхти.

Перший ведучий: Та чи не найбільшої слави Володимир Малик зажив як автор історичних романів. І безперечним творчим досягненням письменника є його історичні романи "Посол Урус-шайтана" (1968), "Фірман султана" (1969), "Чорний вершник" (1976), "Шовковий шнурок" (1977), що склали тетралогію "Таємний посол". У ній розповідається про боротьбу українського народу проти турецько-татарських загарбників у другій половині XVII століття, про трагічні події в Україні після Чигиринських походів та про оборону Відня. **Цікавий факт!** Задум тетралогії виник у автора під впливом відомої картини Іллі Рєпіна "Запорожці пишуть листа турецькому султану". Милуючись картиною, письменник подумав, що художник на своєму полотні зобразив лише мить з життя захисників своєї землі. Тоді він вирішив написати роман, де можна було б показати, як вони жили, сіяли та збирали хліб, займалися торгівлею, ремеслами, кохали та воювали, гинули у неволі та війнах.

Другий ведучий: Перші два романи тетралогії – "Посол Урус-шайтана" та "Фірман султана", розповідають про події 1676 року від Різдва Христового. Їх можна назвати провідниками по історії України періоду Запорозької Січі. Кошовий отаман Іван Сірко посилає головного героя Арсена Звенигору з подвійною таємною місією до Болгарії. Під час її виконання Арсен потрапляє в полон. Разом зі своїми друзями Арсен тікає з рабства. До їхніх рук випадково потрапляє фірман султана. Арсен намагається якнайшвидше потрапити додому, щоб попередити про небезпеку, яка очікує його рідну Україну. На шляху до України йому допомагають вправне володіння зброєю та винахідливість. До речі, ось уже кілька десятиліть читачі у захваті від карколомних пригод безстрашного розвідника козака-відчайдуха Артема Звенигори та його побратимів, чії діяння й самовідданість у боротьбі за "други своя", за честь, справедливість і людяність зробили їх справжніми лицарями "без страху і докору" на не одне покоління.

У третій та четвертій книгах тетралогії – "Чорний вершник" та "Шовковий шнурок", автор продовжує розповідь про героїв, відомих читачеві з попередніх книг. Події творів розгортаються на фоні історичної обстановки, що склалася на Україні, зокрема на Правобережжі, в останній чверті XVII століття. У центрі романів знову сміливий і розумний воїн Арсен Звенигора зі своїми побратимами.

Перший ведучий: 1982 року у видавництві "Веселка" виходить новий роман Володимира Малика – "Князь Кий". Написаний до 1500-річчя заснування Києва, він переносить читача у сиву давнину, у вир складних історичних подій, коли після роздроблення гунської держави Аттіли в середині V ст. її спадкоємці, ворогуючи між собою, намагалися знову підкорити східнослов'янські племена. За цей роман 1983 року письменник був нагороджений літературною премією імені Лесі Українки.

Другий ведучий: Через три роки, у 1985-му, з'являється новий роман письменника під назвою "Черлені щити", також присвячений важливій сторінці нашої

вітчизняної історії – походові новгород-сіверського князя Ігоря на половців. Книга переносить нас у ті давні історичні часи, коли Київська Русь однаково знемагала як від князівських міжусобиць, так і від ворожих нападів половців. Багато можна дізнатися і про побут тодішніх селян, і половців, і полонених... та славнозвісну поему "Слово про полк Ігорів". Поему не раз перекладали й переспівували. Відомо чимало поетичних творів, нав'язаних образами цієї геніальної поеми. Однак досі не було широкого епічного полотна про русько-половецькі взаємини 1184 – 1185 років та про створення "Слова...". Після появи "Черлених щитів" ця прогалина в якійсь мірі була заповнена. Напружені події, цікаві історичні факти, глибокі соціальні висновки, соковита українська мова – все це відразу приваблює до книги як дитячого, так і дорослого читача.

Перший ведучий: Згодом, вже після смерті письменника, у 1999 році з'являється новий його роман під назвою "Князь Ігор". Він є переробкою роману "Черлені щити". Причому роман не дописаний, а саме перероблений. Пов'язано це було з тим, що на основі нових досліджень (про що автор оповідає в післямові) з'явилось обґрунтоване припущення, що автором "Слова о полку Ігоревім" є князь Володимир, син Ярослава Осмомисла. Виходячи з цього, В. Малик змінює сюжетну лінію (в попередній версії роману авторство приписувалось літературному герою Славуті, боярину князя Ігоря), хоча головні герої залишаються ті ж самі. Їх пригоди відбуваються на тлі русько-половецького протистояння у 80-х роках XII століття. До видання також увійшла поема "Слово о полку Ігоревім", перекладена та реконструйована Маликом. Цікаві історичні факти, непередбачуваність колізій і колорит епохи – все це захоплює і дозволяє краще пізнати події, оспівані у давньоруському шедеврї.

Другий ведучий: В історичному романі "Горить свіча", що вийшов 1992 року, автор описує трагічні події, які на цілі століття перервали політичний та культурний розвиток України, – Батиїв погром Києва та розорення інших наших земель. Автор, докладно вивчивши історичні джерела, не лише показує взяття Батиєм Поросся, дев'яностошестиденну облогу Києва і його падіння, кривавий шлях до "останнього моря" через галицько-волинські землі й руйнування Південної Русі, а й розкриває причини, що призвели до цього лиха, корені незнищенності української нації, які відроджувались навіть на руїнах цивілізації.

Перший ведучий: У романі "Чумацький шлях", що вийшов через рік, у 1993-му, відтворено цікаве й своєрідне явище в історії українського народу – чумацтво. Головний герой Івась Бондар залишає в Лубнах кохану дівчину Катрю і разом зі своїм хазяїном Хуржиком та чумацькою валкою їде в Крим по сіль. Ніколи не гадалося йому, через які незвичайні, смертельно небезпечні пригоди доведеться пройти. Тут і зустріч з Потьомкіним та Катериною Другою, і татарський полон, і втеча з нього, вступ до війська чорноморських козаків й участь у складі цього війська у війні 1786–1791 рр. проти Туреччини...

Другий ведучий: Хочеться зупинитись ще на двох виданнях письменника, що вийшли вже після його смерті. Обидва були видані у Полтаві, бо саме на Полтавщині, у місті Лубни, провів Володимир Малик своє плідне творче життя. 2007 року вийшла збірка "Чорнобривці", до якої увійшли спогади, початок незакінченого роману, поетична легенда "Журавлі-журавлики" та поезії молодих років письменника. У 2010 році вийшло друком не менш цікаве видання під назвою "Синя книга: Щоденник (записки для себе)". У книзі подається щоденник Володимира Малика, який охоплює сорок років його життя – з 1958 по 1998. Останній запис в щоденнику зроблено 8 січня 1998 р.: "Почуваю себе погано. Мабуть, день важкий. Або ж кінчається земний мій шлях. Я готовий до всього...". Упорядники щоденникових записів пояснювали назву "Синя книга" тим, що вони були розміщені в альбомі з темно-синьою твердою палітуркою. Безперечно, що ця книга залишається ще одним документом літературної доби, ще одним свідченням того, що українська література мала письменників, які й сьогодні складають її золотий фонд. Крім того, ці фрагментарні щоденникові нотатки розкривають непростий шлях українського письменника другої половини ХХ століття, письменника, який зумів пронести крізь темряву радянського тоталітаризму, вогонь української національної пам'яті.

Перший ведучий: Безперечно, Володимир Малик здобув читацьке визнання та літературну славу завдяки своїм історичним романам, та був він відомий і як літературний критик. Його перу належить ряд рецензій на твори українських прозаїків та книга "Олесь Донченко" (вийшла 1971 року) про життя й творчість відомого дитячого письменника, який тривалий час також жив і працював у Лубнах на Полтавщині.

На екрані з'являється цитата В. Малика "Я намагаюсь відродити ментальну "затурканість" нашого народу".

Другий ведучий: Палкий патріот України, своїми творами Володимир Малик відкривав приховану правду нашої історії, навчав шанувати наших славних пращурів. Він допоміг "глянути на неприкриту правду минулого, щоб зачерпнути в ній не зневіру, а силу". За це неодноразово отримував критику і звинувачення у націоналізмі. Тому й доводилось писати "езоповою мовою", писати для дітей у пригудницькому жанрі. Виваженість думки, чистота помислів, виняткова щирість і чесність були характерними рисами Володимира Малика. Недарма читачі та деякі літературні критики порівнюють твори Володимира Кириловича з творами французького романіста Олександра Дюма, а талант українського письменника ставлять поряд із мистецькою майстерністю поляка Генріка Сенкевича. А ще про популярність письменника свідчить і той факт, що багато його творів перекладено іноземними мовами.

На екрані з'являється цитата В. Малика "Життя було не легке. Зробив не багато, міг значно більше. Та все ж моя літературна доля щаслива і мене читають. І це - головне...".

Перший ведучий: А в житті письменник був чесною, скромною та доброю людиною. Багатьом початківцям допомагав порадами, виводив на широкий літературний шлях. Усе своє життя письменник прожив гідно, у великих творчих та плідних трудах. Кажуть, людина не вмирає доти, доки жива про неї пам'ять. Володимир Малику жити в пам'яті поціновувачів української літератури вічно.

Літературна дуель "І оживуть історії рядки"

Учасники діляться на дві команди. Ведуча задає запитання кожній команді по черзі. За правильну відповідь присуджується 1 бал. При неправильній відповіді однієї команди право відповіді можна надати іншій. В кінці гри підраховуються бали та нагороджуються переможці.

1. Які твори письменника ви знаєте? (питання задається відразу обом командам, які по черзі називають твори письменника. За кожну правильну відповідь присуджується 1 бал);

2. В яких літературних жанрах писав Володимир Малик? (історико-пригодницький роман або повість, історична казка, історична легенда, історична поема);

3. Назвіть перший твір Володимира Малика, який було надруковано. У якому видавництві він вийшов? (збірка "Журавлі-журавлики", видавництво "Веселка");

4. Назвіть справжнє прізвище Володимира Малика. (Сиченко);

5. Який вищий навчальний заклад закінчив Володимир Малик? (Київський державний університет імені Т. Г. Шевченка, філологічний факультет);

6. Яку професію мав автор, де працював? (вчитель української мови та літератури, викладав у школі);

7. Якими літературними преміями нагороджений письменник? (премією ім. Л. Українки за роман "Князь Кий", премією ім. Г. Сковороди за роман "Горить свіча", премією Фонду ім. Т. Г. Шевченка за літературну творчість);

8. Назвіть останній роман, виданий за життя письменника. ("Чумацький шлях", вийшов у 1993 році);

9. Назвіть останній завершений роман, який був виданий вже після смерті письменника. ("Князь Ігор". Він є переробкою роману "Черлені щити". Причому роман не дописаний, а саме перероблений. Виданий у 1999 році);

10. Що означає термін "тетралогія"? (від грецького чисельного префіксу тетра- тетра-, "чотири" та -λογία -логія, "трактат") – це літературний, музичний або

кінематографічний твір, що складається з чотирьох різних робіт. В Стародавній Греції це були три трагедії і сатирична драма, що подавались одночасно авторами на драматичні конкурси; нині це – чотири художні твори, об'єднані одним спільним задумом або циклічний музично-сценічний твір, що складається з чотирьох самостійних творів, об'єднаних спільними героями та єдиною ідеєю.)

11. З яких частин складається тетралогія В. Малика "Таємний посол"? (у хронологічному порядку: "«Посол Урус-шайтана", "Фірман султана", "Чорний вершник", "Шовковий шнурок");

Літературний дайджест "Співець козацької слави. Цікаві факти з біографії Володимира Малика"

До заходу бажано оформити книжкову виставку за творчістю письменника, підготувати мультимедійну презентацію, представити портрет письменника та його відомі вислови, надруковані на папері. Захід умовно складатиметься з двох частин: довідкової та розважальної.

Частина перша "Вітчизни гідний син"

Вступне слово ведучого: коротка розповідь про біографію та творчий доробок письменника – загальновідомі факти. Далі подається більш поглиблена інформація, кожен факт починається словами: "А чи знаєте ви, що..."

- Улюбленою книгою Володимира Кириловича був "Кобзар" Т. Г. Шевченка, якого він змалку читав неграмотній матері і своєму молодшому братові.

- Творчий псевдонім автор запозичив у своєї дружини. Коли та виряджала його вперше у видавництво, то порекомендувала взяти своє дівоче прізвище, як оберіг та запоруку письменницької удачі. Справжнє ж прізвище – "Сиченко", письменникові здавалось занадто "шиплячим". До того ж, він досить довгий час соромився визнавати авторство своїх вже надрукованих творів, бо був дуже скромною людиною.

- Власне тій же Валентині Леонтіївні, дружині письменника, ми маємо завдячувати і творчому доробку письменника. У своїй автобіографічній "Синій книжці" митець констатував: "Треба мати досить багато часу для письменництва". Тому усю хатню роботу взяла на себе його дружина, хоча сама працювала на півтори ставки у лікарні.

- Друга Світова війна застала Володимира Малика на третьому курсі філологічного факультету Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. У червні саме закінчувалась літня сесія. Залишалось здати 23 червня – українську літературу, а 30 червня – західну (зарубіжну) літературу. Після отримання оцінок

хлопець повернувся до гуртожитку. І вже 30 червня у складі студентського батальйону вирушив копати протитанкові рови у Білогородці під Києвом.

- П'ять разів протягом життя Володимир Малик був за крок до смерті. Два рази за війни потрапив під бомбардування, де отримав серйозні поранення в ліву ногу і праве плече. Іншого разу Володимиру Кириловичу у двадцятиградусний мороз довелося ховатися на березі Дніпра, бо ніхто з селян не насмівився пустити його до хати, бо думали що він партизан-втікач. Наступний випадок: під час етапування до концтабору якась невідома жінка сплутала письменника з іншим чоловіком – політруком у колгоспі, і це мало не закінчилось трагічно для майбутнього письменника. І ще одного разу доля випробувала Малика вже в фільтраційному таборі – на нього мало не впала важка сталева плита.

- Майже три роки Володимир відмучився у фашистських концтаборах. А потім ще пів року – тепер вже радянського, "фільтраційного" концтабору. До речі, до німецької каторги В. Малик за проханням матері поїхав замість свого молодшого брата Михайла, оскільки той був надто кволим для виконання тяжких робіт.

- За "радянщини", у 1973 році письменник потрапив до списку "ненадійних", оскільки історична тематика зачіпала досить хиткі постулати радянської влади. Тоді дозволяли видавати лише по одному історичному твору в рік – на всю Україну! До Малика черга дійшла аж у 1976 році.

- Коли у світ вийшла перша частина пригодницької тетралогії "Таємний посол" – роман "Посол Урус-шайтана", лубенський народ охрестив письменника "наш Дюма". "Часи тоді були інші. Цікава книга – справжній дефіцит. А книги Володимира Кириловича відразу стали бестселером. Щоб їх придбати, записувалися у чергу, шукали знайомства, хвалилися у кого вони вже є", – згадувала сусідка Володимира Кириловича.

- Незважаючи на свій "зірковий" письменницький статус, який Володимир Малик здобув ще за життя, він не залишав вчителювання. В трудовій книжці відомого лубенчанина лише єдиний запис: "Вчитель української мови та літератури". Працював весь час у середній Ясногородській школі. У своєму останньому інтерв'ю для газети "Макарівські вісті" у червні 1998 року на запитання кореспондентки, ким Володимир Кирилович мріяв стати в дитинстві, той відповів так: "Тільки вчителем – це ж моя професія! Але з дитячих літ я мріяв і про творчу роботу і, хоч трохи запізно, домігся свого...".

- Задум тетралогії "Таємний посол" виник у письменника, коли він, переглядаючи журнал "Огонек", натрапив на фото репродукції Іллі Рєпіна "Запорожці пишуть листа турецькому султану". Першою його думкою було те, що цікаво б було

"оживити" події та героїв цього історичного моменту. Тож він сів за написання сценарію до фільму і згодом відніс написане на кіностудію ім. О. Довженка. Але сценарій йому повернули зі словами: "Ви не сценарист, Володимире Кириловичу, а гарний прозаїк. Напишіть, краще, книгу!". Цією людиною, до речі, був другий чоловік Ліни Костенко, директор кіностудії Василь Цвіркунов.

- Цікава історія вийшла з прототипом головного героя тетралогії – Арсеном Звенигорою. Звернімося знову до спогадів письменника: "Головним героєм мав бути відомий Іван Сірко. Але робота не пішла... В чому справа? А в тому, зрозумів, що мій головний герой Іван Сірко занадто старий для романтичного героя. Я вигадую для нього гарну дівчину, а вона брикається: "Він старий!". Я підшукав симпатичну молодичку, а вона теж кричить: "Мені б молодшого! А тим часом мені з Києва, Харкова, Москви та Ленінграда пудами приходить виписана мною через міжбібліотечний абонемент наукова література. І в одній з книжок я вичитав, що в 1675 році кошовий Іван Сірко, дізнавшись, що турецький султан готує похід на Україну, послав туди молодого, але освіченого козака, що добре володів турецькою мовою, розвідником, по-запорозькому "таємним послом". Після багатьох пригод цей таємний посол повернувся з роздобутим фірманом (указом) султана, де говорилося про те, коли, куди і якими силами вдарять турки. Фірман відіслали до Москви, де він зберігається і досі в архіві посольського приказу. Оце мій герой! – подумав я. – А Сірка пущу по периферії роману".

- За мотивами тетралогії "Таємний посол" у 2000 році студією "Фрески" на замовлення каналу КДТРК був створений мультсеріал. Режисером був Олег Коваленко, а композитором – Алла Міглай. Анімаційному проєкту прогнозували великий успіх на вітчизняному ринку. Однак, з незрозумілих причин цього не сталося. Часто пишуть, що мультфільм не був показаний широкому загалу по телебаченню, і лише 2010 року в Інтернет було викладено пілотну серію "Таємного посла". Але це не зовсім так, пілотна серія десь в ті роки транслювалася каналом КДТРК, але на цьому, на жаль, – все. Доля наступних серій невідома. Деякі активісти, зокрема сайту "Гуртом", мають в планах зібрати кошти, щоб викупити у власників носії з іншими серіями цього серіалу та ініціювати їхній показ на широкому екрані. Маємо надію, що у найближчому майбутньому Міністерство культури та інформаційної політики України, та й держава загалом, все ж зробить певні кроки, щоб повернути на екрани це цікаве анімаційне кіно.

- На Полтавщині шанували і шанують пам'ять про видатного земляка. На батьківщині письменника в м. Лубни у школі № 4, де він вчителював, діє кімната-музей письменника, його ім'я носить бібліотека, вулиця, заснована на його честь літературно-мистецька премія та фонд "Слово". Нещодавно також з'явився літературно-краєзнавчий маршрут "Лубни Володимира Малика". До створення цього

маршруту долучився кожен охочий житель міста. Активісти провели спільне розмовне кафе, де гуртом вирішили, які об'єкти буде включати цей маршрут: Верхній вал, Лубенська районна бібліотека ім. В. Малика, літературне об'єднання Донченка, художня галерея, будинок письменника, кімната-музей при школі №4 та могила письменника. Унікальність цього проєкту полягає в тому, що в якості екскурсовода може спробувати себе кожен охочий лубенчанин.

- У пам'ять про письменника у 2001 році Лубенською міською радою за пропозицією Фонду імені Володимира Малика "Слово" та редакції газети "Лубенщина" засновано премію імені В. Малика для відзначення письменників, літераторів, науковців, працівників освіти й культури, журналістів, митців, ділових людей, громадських та державних діячів. Присуджують її за найкращі творчі здобутки, присвячені темі історії України та рідного краю. Премія присуджується у номінаціях: "Література і публіцистика"; "Краєзнавство і народна творчість"; "Мистецтво і монументальна скульптура". Вручається вона кожного року у переддень дня народження В. Малика.

Друга частина "На буйних вітрах історії"

Ведучий: А тепер давайте з вами трохи розважимося! Пропоную учасникам розділитися на дві команди та вигадати для кожної назву. Наприклад, перша команда буде називатись "Гайдуки" (з болгарської – "повстанці"), друга – "Богатури" (з старослов'янської – "богатири"). Тож, почнемо. Пропоную вам стати учасниками літературного аукціону.

Літературний аукціон за мотивами тетралогії "Таємний посол"

Ведучий пропонує командам одним словом – прикметником охарактеризувати тетралогію "Таємний посол". Наприклад: цікава, захоплююча, неймовірна, інтригуюча тощо. За кожну відповідь присуджується 1 бал. Та команда, яка змогла добрати більше слів, перемагає.

Конкурс майстерних художників "Яким я уявляю Арсена Звенигору?"

На прикріплених аркушах паперу кожна команда повинна намалювати козака Арсена Звенигору на повний зріст. Один учасник біжить – малює голову, повертається, передає естафету наступному – той малює тулуб і т.д. Виграє команда, яка швидко, згуртовано, акуратно і точно намалює головного героя. Команда-переможець отримує 1 бал.

Конкурс "Козацька спритність"

Учасники команд діляться парами, беруться за руки, відвівши їх у сторони. Між лобами треба покласти повітряну кульку. Пари рухаються приставним кроком до протилежного кінця залу, а потім назад до своєї команди. Естафету передають, поклавши кульку між лобами наступної пари. Виграє команда, яка першою закінчить рух. Команда-переможець отримує 1 бал.

Конкурс "Збери свого коша"

Ведучий: Як відомо, козаки вміли швидко бігати, навіть доганяли й ловили дикого коня. А чи вміють так швидко бігати учасники наших змагань? Зараз перевіримо. За моїм сигналом отамани біжать навколо поворотної фішки, підбігають до команди, чіпляють одного свого воїна – обов'язково правою рукою за ліву, і вже вдвох оббігають навколо прапорця та біжать назад, чіпляють третього воїна... І так повторюємо, доки не зберемо свого коша повністю. *(Команда переможець отримує 1 бал).*

Конкурс "Силачі"

Ведучий: А зараз наші команди чекає важке випробування. Вони мають позмагатися із суперником і визначити, хто ж тут сильніший.

Ведучий пропонує командам позмагатись у перетягуванні канату. Команди стають по обидва боки, беруться руками за канат і по сигналу одночасно починають його тягти, намагаючись перетягнути команду суперників на свій бік. Хто швидше перетягне суперників, той і отримує перемогу.

По завершенні заходу підсумовуються отримані командами бали та визначається переможець. Проводиться церемонія нагородження.

Бібліобатл "Таємний посол історії"

Бібліобатл можна провести як окремий захід, або ж у якості доповнення до наведених вище. Ведучий ділить аудиторію на дві команди і по черзі пропонує дати відповідь на наступні запитання. В разі, якщо команда дає неправильну відповідь, право відповідати переходить до іншої команди. Якщо іншій команді також важко дати правильну відповідь, відповідає ведучий, але команди залишаються без балів.

1. Хто такі "бога тури"? *(богатири, витязі);*
2. Що означає слово "пря"? *(битва, поєдинок);*
3. Як раніше татарською називали півострів Крим? *("Кирим", що означає – "перекон");*

4. Чому українці називали Крим "Воротами сліз" або "Дорогою сліз"? (тому що саме на півострів звозили та зганяли простих людей з усієї України, щоб потім морем переправляти у Туреччину та Єгипет у якості рабів);
5. Як називали шукачів рабів? (людолови);
6. Хто такі медахи? (кобзарі);
7. Якими податками обкладав хан простий люд на загарбаних землях? (вони мали сплачувати три податки: військовий збір, "подушне" та "податок кров'ю", тобто кожен десятий хлопець у селі мав вступити на службу в яничари);
8. Хто такі яничари? (хлопці-слов'яни, які змалку потрапляли на військове навчання до ханського війська та приймали іслам);
9. Скільки років мав Арсен Звенигора? (23 роки);
10. Звідки Арсен знав турецьку мову? (від свого друга Хачика, вірмена за походженням, з яким вони зростали і товаришували змалку);
11. Хто такий "потурчак"? (невільник, який прийняв мусульманство, "потурчився");
12. Яке значення спочатку мало слово "каторга"? (це успадковане турками новогрецьке слово, що означає загальну назву гребного судна з трьома рядами весел. Веслярами на каторги брали рабів, військових злочинців і злочинців, засуджених до найтяжчих робіт);
13. Що означає слово "фірман"? (наказ, указ);
14. Який аналог слов'янською має ім'я у Адіке? (Златка);
15. Які природні явища два рази рятували Арсена від турецького полону? (вперше – селевий потік, вдруге – шторм);
16. Чим годували рабів загарбники? (тухлим конячим м'ясом);
17. Назвіть ім'я найнегативнішого героя тетралогії. (Гамід);
18. Чий наказ виконував Арсен Звенигора? (Івана Сірка);
19. Чим, за словами В. Малика, відрізнялись запорізькі козаки від інших лицарів? (гордовитим поглядом і поставою);
20. Куди мав би поїхати Арсен Звенигора, аби не наказ Сірка? (додому, до хворої матері).

На завершення заходу можна запропонувати учасникам позмагатись у грі

"Доставка цінного пакета"

Перед учасниками обох команд розкладаються "пакети" – аркуші з надрукованими літерами. Завдання команд: кожен учасник має добігти до певної відмітки та залишити там свій "пакет", тобто одну літеру. Останній учасник з доставлених літер має скласти слово "ФІРМАН". Та команда, яка зробить це швидше – перемагає.

Ведучий: Відомо, що козаки бігали дуже швидко, та були серед них і найпрудкіші. Вони могли швидко попередити побратимів про небезпеку, або ж передати цінну інформацію гетьману. Давайте зараз перевіримо, чи можете ви назвати себе найпрудкішими козаками.

Бібліоперфоманс "Оживають герої сивої давнини"

Цей інтерактивний захід допоможе відвідувачам зануритись в атмосферу козацької давнини, відтворити побут та звичаї козаків, надихнутись патріотизмом героїв історичної тетралогії Володимира Малика "Таємний посол". Прикладом козацької мужності та звитяги стане головний герой твору – Арсен Звенигора. На початку заходу ведучому бажано подати коротку довідку про історію написання книги: виникнення задуму твору, пошук прототипу головного героя тощо. Для підготовки цієї інформації може бути використаний матеріал, поданий вище. Зал, де буде проводитись захід, бажано прикрасити козацькою атрибутикою: прапором, гербом, тощо. Необхідно також мати два комплекти чоловічого козацького одягу (шаровари, сорочка та чоботи), гетьманську булаву. Також добре було б облаштувати виставку творів В. Малика.

Ведучий: Друзі, а чи не знайдеться серед вас двох мужніх козаків? *Обирається двоє хлопців.*

Ведучий: Арсен Звенигора говорив: "Що козаку збиратися, я вже готовий!". Малось на увазі, що козаки завжди були напоготові до походу. Давайте перевіримо, хто з наших хлопців спритніший? *Хлопці повинні перевдягнутися в козацький одяг, хто швидше це зробить – той і переміг.*

Ведучий: Арсен Переможець отримує приз від бібліотеки та першим набирає команду для свого коша. *Хлопець відбирає 5-10 осіб, в залежності від кількості присутніх, до своєї команди. Те ж саме робить і інший учасник.*

Ведучий: От і маємо дві команди! Оберіть кожен назву для свого коша та й влаштуємо перегони! Але на початку давайте попросимо наших "отаманів" взяти участь в голосному читанні уривку з твору В. Малика "Таємний посол". *Уривок обирається на розсуд бібліотекаря, наприклад:*

- Чолом тобі, кошовий отамане! – привітався Арсен, увійшовши до світлиці. – Ти кликав мене, батьку?

- Кликав. Проходь!

Сірко уважно оглянув козака. Від його пильного погляду не сховалася зміна в зовнішності Звенигори. Він помітив і якийсь неспокій у його очах.

- Ти збирався кудись, Арсене?

- Так, батьку, їду в Дубову Балку. Вістку маю – мати тяжко захворіла...

Провідати хочу.

- Он як, – сказав Сірко. – А я хотів звернутися до тебе з просьбою... З великою просьбою... Тепер і не знаю, чи й казати. У тебе свого клопоту вистачить.

- Я слухаю, батьку. Кажу.

- Гаразд. Але знай: від мого прохання ти можеш відмовитись, бо справа дуже тонка, а головне, важка та небезпечна. Розумієш?

- Розумію, – тихо проказав Арсен. – Яка ж справа?

- Я хочу послати тебе в Туреччину. Одного. Таємним послом. А що це означає – сам знаєш. Тому й кажу ще раз – можеш відмовитися від мого доручення.

- Що я там повинен зробити?

- Викупити мого брата. Кобзар приніс звістку, що він в неволі... Але найпильніше твоє завдання – розповісти, чи справді турки готують похід на Україну. Бо є такі чутки. І якщо готують, то коли, як, якими силами...

Сірко замовк. Зовні він здавався спокійним. Та неважко було помітити, як високо піднімалися під білим жупаном його груди. Косий промінь сонця прорвався крізь шибку і впав йому на вуса. Сиві волосинки заблищали, мов скроплені слізьми. Від того здавалося, що кошовий плаче.

- Я поїду, – твердо сказав Арсен.

Сірко рвучко підійшов до нього, обійняв за плечі.

- Спасибі тобі, синку! – Кошовий був зворушений. – Спасибі. Тоді не гаймо часу, бо й ти поспішаєш!

Ведучий: Дякуємо хлопці, гарно читаєте. А тепер, давайте визначимо, чий кіш спритніший?

Ведучий пропонує учасникам взяти участь в наведених вище конкурсах.

Виставка-квест "Султанський фірман"

Мета виставки-квесту – не скільки розважити читачів, а власне зацікавити книгами Володимира Малика, тим самим популяризуючи читання як таке. Технологічно при організації виставки використовуємо традиційні складові: вибір теми, розробка структури, заголовки, цитати, ілюстрації. Виставка повинна мати таку структуру, яка могла б привернути увагу як поодинокого читача, так і якоїсь певної групи дітей відразу: наприклад, класу. Для організації гри готуємо картки-конверти, в яких зазначаємо послідовність дій. Це будуть спонукаючі завдання, які на кінцевому етапі оформляться в зашифроване слово.

Кожне завдання поміщаємо в конверт, який вкладаємо в певну книгу, розміщену на виставці. В конверти також вкладаємо підказки, так звані паролі, в яких зазначено, в якому творі і на якій сторінці треба шукати необхідну літеру зашифрованого слова. Із знайдених літер учасники квесту складають зашифроване слово. У нашому випадку – це справжнє прізвище письменника Володимира Малика.

Конверт № 1. Важка та небезпечна місія таємного посла, однак ти не побоїшся труднощів і подолаєш цей шлях. А розпочати його слід мандрівкою до моря, а там шукай магічну цифру **172**. (конверт вкладається у книгу "Слід веде до моря", де на стор.172 вкладена картка з буквою "С").

Конверт № 2. Подальший шлях тобі вкажуть птахи, а буде їх... **54**. (конверт вкладається у збірку "Журавлі-журавлики", де на стор. 54 вкладена картка з буквою "И").

Конверт № 3. В Україні колись були "професійні" мандрівники – перевізники солі, які без компасів і карт могли долати великі відстані. У нас їх **п'ять**. Звернися до них, і вони вкажуть тобі подальший шлях! (конверт вкладається у книгу "Чумацький шлях", де на стор. 5 вкладена картка з буквою "Ч").

Конверт № 4. Відважним мандрівникам завжди допомагають добрі люди, серед яких зустрічаються особистості, наділені надздібностями. Саме вони попросили передати вам чарівну квітку-троянду, що виконує будь-яке бажання. Вона стане вам у нагоді в подальших пошуках. Пам'ятаєте, як у казках: чарівники завжди виконують **три** бажання головного героя! (конверт вкладається у книгу "Червона троянда", де на стор. 3 вкладена картка з буквою "Е").

Конверт № 5. Мабуть, ви вже добряче втомились, мандруючи нашими заплутаними лабіринтами. Пора й перепочити. Запрошуємо відвідати палати одного із засновників Києва, де ви зможете і перепочити, і нове завдання отримати. А палат у вашому розпорядженні буде аж **вісім**. (конверт вкладається у книгу "Князь Кий", де на стор. 8 вкладена картка з буквою "Н").

Конверт № 6. А далі ми з вами вирушаємо на Запорозьку Січ, де кошовий Іван Сірко розповість нам подробиці секретної місії Арсена Звенигори. До речі, він справжній козак і зовсім не боїться підступної цифри **13**. А чи не побоїтеся її ви? (конверт вкладається у книгу "Посол Урус-шайтана", де на стор. 13 вкладена картка з буквою "К").

Конверт № 7. Хоч Арсен Звенигора і безстрашний козак, та все ж варто йому допомогти, бо ж треба вчасно перехопити фірман султана, щоб відвернути небезпеку підступного нападу на українські землі. А перешкод на шляху нашого безстрашного лицаря чимало – аж цілих **208**! Тож не гаємо часу і вирушаємо на пошуки останнього завдання. (конверт вкладається у книгу "Фірман султана", де на стор. 208 вкладена картка з буквою "О").

Знайшовши всі літери, діти складають з них слово **"СИЧЕНКО"** – справжнє прізвище письменника Володимира Малика.

Мандрівці виставкою-квестом може передувати розповідь бібліотекаря про життєвий та творчий шлях Володимира Малика, що значно полегшить дітям виконання завдань квесту.

Бібліографія

Окремі видання творів

Малик, В. Горить свіча : роман / В. Малик. – Харків : Фоліо, 2017. – 444 с. – (Шкільна бібліотека української та світової літератури).

Малик, В. Журавлі-журавлики : вірш-казка / В. Малик // Відчиняє двері казка : казки: для молод. шк. віку / упоряд. Ю.Ярмиш – Київ : Молодь, 1997. – С. 189-194.

Малик, В. Князь Ігор. Слово о полку Ігоревім : роман / В. Малик. – Київ : Укр. центр духовної культури, 1999. – 416 с.

Малик В. Кязь Кий / В. Малик. – Харків : Фоліо, 2012. – 282 с.

Малик В. Слід веде до моря / В. Малик. – Київ : Веселка, 1975. – 360 с.

Малик, В. Таємний посол : роман у 2 кн. Т. 1. Посол Урус-Шайтана. Фірман султана / В. Малик. – Харків : Фоліо, 2016. – 412 с.

Малик, В. Таємний посол : роман у 2 т. Т. 2. Чорний вершник. Шовковий шнурок / В. Малик. – Харків : Фоліо, 2016. – 542 с.

Малик, В. Таємний посол : тетралогія. Кн. 1-2. Посол Урус-Шайтана. Фірман Султана / В. Малик. – Київ : КМ-БУКС, 2017. – 576 с.

Малик, В. Черлені щити. Т. 1. Початок / В. Малик. – Київ : Дніпро, 1987. – 168 с.

Малик, В. Черлені щити. Т. 2. Закінчення / В. Малик. – Київ : Дніпро, 2007. – 176 с.

Малик, В. Чумацький шлях : роман / В. Малик – Харків : Бібколектор, 2013. – 315 с.

Література про життя і творчість

Білоцький М. Посол із вічності : [Про укр. письменника В. К. Малика] / М. Білоцький // Культура і життя. – 2021. – 16 квітня. – №7. – С.6-7.

Данилець О. Заповідь козака з Лубен : [До 100-річчя з дня народження майстра героїко-історичної прози В. Малика] / О. Данилець // Урядовий кур'єр. – 2021. – №35. – 20 лютого. – С.4.

Дорофєєва А. Художній простір тетралогії Володимира Малика «Тасмний посол» / А. Дорофєєва // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : зб. наук. праць – Ужгород : Дніпро, 2011. – С. 96-97.

Дяченко А. Володимир Малику – 75 / А. Дяченко // Літературна Україна. – 1996. – №7 – 29 лют. – С. 3.

Землянин В. Горить свіча Малика : 95 років тому народився письменник, слави козацької пісняр – Володимир Малик, якого величали нашим Дюма / В. Землянин // Літературна Україна. – 2016. – № 11 – 24 березня. – С. 12.

Карпенко В. Слави козацької пісняр : Володимир Малик / В. Карпенко // Літературна Україна. – 2001. – №3 – 19 квіт. – С. 6.

Касян Л. Роман Володимира Малика «Горить свіча» у контексті художнього відображення історичного минулого / Л. Касян // Українська література в загальноосвітній школі. – 2011. – № 12. – С. 8-12.

Костюченко В. Малик Володимир Кирилович : [укр. письменник] / В. Костюченко // Українська літературна енциклопедія. Т. 3. – Київ : Фоліо, 1995. – С. 274–275.

Логвиненко Є. Лауреати премії імені Володимира Малика / Є. Логвиненко // Літературна Україна. – 2011. – № 8. – 20 серпня – С. 3.

Лучканин С. Малик Володимир Кирилович : [письменник, літ. критик] / С. Лучканин // Енциклопедія Сучасної України. Т. 18 – Київ : Л.Т. Малицький, 2017. – С. 685.

Мирошніченко В. Диферентація мотивів у романі Володимира Малика «Черлені щити». – Українська література в загальноосвітній школі. – 2014. – №11. – С. 27.

Мовчун А. Лицар богині Клію / А. Мовчун // Слово Просвіти. – 10 жовтня – 2011. – № 8. – С. 11.

Осадча Ю. «Русичі поле черленими щитами загородили...» : [До 35-річчя роману В. Малика « Черлені щити»] / Ю. Осадча // Бібліотека у форматі «Д»– 2020. – №3. – С. 27.

Ромащенко Л. Чумацький шлях історичної прози / Л. Ромащенко // Українська мова та література. – 2004. – № 15. – С. 7-10.

Ситченко А. Вивчаємо історико-пригодницький роман В. Малика «Фірман султана»: друга книга тетралогії «Таємний посол», 7 кл. / А. Ситченко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2014. – № 4. – С. 21-23.

Сиченко О. Нащадок давньоруського Бояна / О. Сиченко // Урядовий кур'єр. – 2006 – № 38. – С. 8-9.

Слижук О. «Народ мій є!» Вивчення уривка з роману В. Малика «Фірман султана» / О. Слижук // Українська література в загальноосвітній школі. – 2004. – № 7. – С. 36-38.

Червякова Н. Функції портретування в історичному творі / Н. Червякова // Українська мова і література в школі. – 2020. – №3. – С. 24-26.

Шанько Г. Історія сконденсована у слові : [До 70-річчя від дня народження В. К. Малика] / Г. Шанько // Дзвін. – 1991. – № 2. – С. 155-157.

Школа Н. Оживають герої сивої давнини : [Про укр. письменника В. Малика]. / Н. Школа // Початкова освіта. – 2011. – №5. – С. 18-19.

Шпак В. Письменник, який навчив гордості / В. Шпак // Урядовий кур'єр. – 2016. – № 29. – 13 лютого – С. 9.

Шпиталь А. «Історичний роман – то каторга, і не завжди солодка!» (Володимир Малик) / А. Шпиталь // Слово Просвіти. – 2010. – № 29. – С. 12.

Щербан Н. Історія і сучасність у романах про Івана Сірка / Н. Щербан // Українська мова та література. – 2004. – № 48. – С. 24-26.

Комунальний заклад "Запорізька обласна
бібліотека для дітей "Юний читач"
Запорізької обласної ради

69006
м. Запоріжжя,
вул. В. Лобановського, 14

Телефони: (061) 236-85-62
236-85-63
236-86-27
236-86-49
Факс: (061) 236-85-62

Електронна пошта: zobd@ukr.net
Сайт: www.zobd.zp.ua